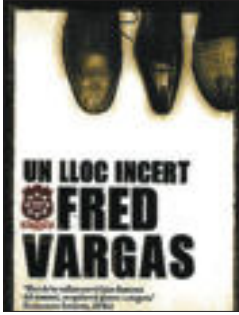

LA REBOTIGA

Un detectiu contra un vampir

Hi ha qui encara creu en l'existència dels vampirs. Dues van explicar Fred Vargas (en realitat, Frédérique Audoin-Rouzeau, París, 1957) una història sobre ells i la considerada una de les grans renovadores del gènere negre va posar-la davant el seu detectiu Adamsberg. Caçadors de no morts serbis, nou parells de sabates amb els peus tallats dintre i un assassinat bestial en un xalet de París emmarquen la desena novel·la policíaca de l'autora. **Un lloc incert. Fred Vargas. Amsterdam Llibres. 326 pàgines. 20,90 euros**

Scroog & Co.

El senyor Scrooge, home sense ànima i encara més cruel perquè ho demostra a les festes de Nadal, és el personatge més conegut de la *Cançó de Nadal en prosa* de Charles Dickens. Apareguda el 1843, va ser tan popular que va

tapar els altres quatre relats nadalencs de l'autor fets entre 1843 i 1848. Per primer cop en català, el llibre els reuneix tots: *Les campanes, El grill de la llar, La batalla de la vida i L'home maleït que va pactar amb el seu fantasma*. Tota la iconografia emotiva de les festes blanques en una acurada edició que estre-

na col·lecció (L'embosta), amb traductor de luxe (Xavier Pàmies) i il·lustracions de Bernat Cormand. **Tots els contes de Nadal. Charles Dickens. La Magrana. 472 pàgines. 32 euros**

Miniatura Zweig

Quant dura l'amor? Pot aguantar-ho tot? No és a vegades fàcilment confós amb la passió més o menys fugissera? Aquestes preguntes es troben en la petita joia (ara, en butxaca) *El viatge al passat*, engarçades en la història de Ludwig, jove pobre que aconsegueix escalar socialment, secretament enamorat de l'esposa del seu ric protector, dona que li acabarà corresponent. Un inoportú trasllat d'ell a Mèxic i l'esclat de la Primera Guerra Mundial separarà els amants nou anys. Es retroben. Ni per l'un ni per l'altre no serà el mateix, malgrat que ho intentin. O no ho fan? **El viatge al passat. Stefan Zweig. Edicions de 1984. 106 pàgines. 9 euros**

Tota l'obra de Lluc

Acarats amb l'original grec, es presenta junta per primer cop l'obra de Lluc: l'*Evangelí* i el *Fets dels Apòstols*, des de mitjan segle II separats l'un de l'altre bé per l'*Evangelí de Joan*, bé per l'*Evangelí de Marc*. El professor emèrit de la facultat de teologia de Catalunya Josep Rius-Camps i la doctora anglesa en estudis bíblics Jenny Read-Heimerdinger són del parer que Lluc —hel·lenista d'Antioquia i de raça jueva— hauria acompanyat Pau en els seus viatges apostòlics. A més, l'obra presentaria una unitat formal (fóren adreçats a Teòfil) i de fons: demostrar que Jesús no

només era el Messies sinó Fill de Déu. Un rept editorial que ja ha cridat l'atenció a d'altres països. **Demostració a Teofil. Lluc. Edició a cura de Josep Rius-Camps i Jenny Read-Heimerdinger. Fragmenta Editorial. 737 pàgines. 34 euros**

Lletres

Mestres que encara són molt vius

JORDI GRÀCIA

Seductors, il·lustrats i visionaris. Sis personatges en temps adversos

Josep Maria Castellet

Edicions 62

253 pàgines. 22 euros

Alguns dels seus són encara dels nostres, i això fa d'en Josep Maria Castellet un supervivent estricto. No el faig més vell del que és (que ho és molt, perquè va néixer a Barcelona el 1926). El faig més savi perquè res no té massa importància ja, i les crispacions i els conflictes forts de fa trenta o quaranta o cinquanta anys han anat perdent estridència i agror. *Els escenaris de la memòria* va ser un llibre insòlit i literàriament poderós: tenia el gruix ètic i estilístic d'un esplèndid llibre de memòries i és l'obra literària d'un escriptor que neix amb aquell llibre, gens deutor de l'assagista anterior i poc lligat a models imperiosos de memorialista.

Hi ha més casos, no massa, d'autors d'una obra especialment valuosa —Oriol Bohigas, Carles Fontserè— abocada a la memòria i l'autobiografia, malgrat que els respectius autors han estat competents professionals per d'altres bandes. Castellet ho ha estat a l'assaig crític sobre literatura i ho ha estat com a editor. Potser per ambdues coses va trobar la forma original de la memòria quan va decidir seleccionar uns quants personatges històrics i amicals

—entre ells Ungaretti, Pasolini, Aranguren, Pla, Rodoreda, Paz o Gimferrer— per bastir la percepció ètica del passat i evocar estats antics de l'ànim. El llibre és del 1988 i després la fortuna va fer que retrobés entre papers un quadern inèdit, el *Dietari de 1973*, publicat fa un parell d'anys i on torna a ser vivíssim el retrat d'un temps que sembla de fa mil anys, on un escriptor i editor català flirteja i es diverteix amb agents tòxics d'origen mesetari. Em pregunto sovint com llegeix l'independentisme cultural l'obra

'Seductors...' és un entrar i sortir, un xic viciós, sempre seductor, per 6 éssers admirables

assagística i memorialística d'alguns dels mestres d'ara, del mateix Castellet o de Gabriel Ferrater, quan posen sobre el paper actituds poroses, permeables, necessàriament al·lèrgiques al narcòtic de la terra i la proximitat, i ho dic perquè Castellet cita un fragment d'una carta extraordinària de Ferrater a Carlos Barral que hauria de fer pensar: "No m'és possible, dins una simple carta —escriu Ferrater— de precisar perfectament el que vull dir. Apuntaré només que tota forma de nacionalisme em sembla un fenomen molt perillós de

compassió d'un mateix i de compensació d'aquesta compassió, i que no vull mirar de massa prop coses d'aquestes (...) Com a català que sóc, m'he passat la vida abandonant estúpides barquetes de nacionalisme on m'exhortaven a afeerrar-me" (1965).

Seductors... és la continuació natural d'aquells *Escenaris de la memòria* vint anys més tard, i els seus protagonistes tenen a veure més amb les amistats històriques d'en Castellet que amb el que diu el

Allò de les petites grans històries

LLUÍS MUNTADA

Les edats perdudes

Judith Pujadó

Empúries

252 pàgines. 16 euros

Stefan Zweig, en un gènere híbrid a cavall entre la història i la biografia novel·lada, va relatar amb pinzellades magistrals la Conquesta de Bizanci o el minut universal de Waterloo. Flaubert va exposar el fris de tota una època només a partir de la descripció minuciosa de la gorra de Charles Bovary. La novel·la realista desplega els seus materials sota els dominis de dos pols: la narració dels moments estel·lars de la humanitat i els detalls minimalistes de la vida quotidiana.

Amb *Les edats perdudes*, Judith Pujadó (Barcelona, 1968) no només fa un salt qualitatiu en la seva trajectòria literària i presenta una de les millors novel·les publicades aquest any, sinó que també fusiona de manera admirable la història individual i la col·lecti-

va, materialitzant aquell propòsit narratiu que Carles Fages de Climent reivindicava com "la petita història, sense la qual no existiria la gran". Estructurada en quatre parts, *Les edats perdudes* explota les principals potències de l'autora: una enorme capacitat introspectiva, l'habilitat impressionista de concentrar les pregoneses d'una època en uns pocs detalls altament il·lustratius, i el talent d'envigorir el realisme amb l'alé narratiu de la lírica.

En la primera part de la novel·la es resolen els trets identificadors de la protagonista, una nena que es diu Nora, que, a causa de l'accident mortal que han patit els seus pares, ha d'anar a viure amb la seva àvia, en un barri popular de la Barcelona de final dels 70. La segona part presenta la Nora en la seva edat madura, renunciant a la feina de fotoperiodista i assentant-se en l'enganyosa aparença de vida bucòlica d'un poblet de l'Empordà. La tercera i la quarta parts dilueixen la veu narradora de la protagonista per donar pas a

l'exposició dels fragments d'un dietari de la seva àvia i al monòleg d'una dona ja molt gran.

Els avatars personals d'aquestes dues dones revelen les misèries d'una època i culminen el sentit general de la novel·la: expressar que la malura de les grans inèrcies històriques i socials s'abat sobre la vida concreta i individual de les persones i que, per tant, cap moviment històric no és una entelèquia vaporosa sinó una realitat palmària. "És aspre créixer contra el futur que altres han previst", declara la veu narradora.

Alternant recursos expressius molt diversos (monòleg, oralitat, descripció, historiografia, dietari...), relatada en primera persona i escrita amb un llenguatge detallista que assoleix una gran funcionalitat, *Les edats perdudes* expressa l'orfanat real d'uns personatges i exposa l'orfanat metafòric a què ens sotmeten els cops de la gran Història, ja escrita en majúscula. Les dificultats materials, la Guerra Civil,